

ДНВЗ «Тернопільський державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»

“Затверджую”
Проректор з науково-педагогічної роботи
проф. А.Г. Шульгай
“ ”
2016 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

Етика і деонтологія у фармації

підготовки Другий (магістерський) рівень

(назва рівня вищої освіти)

галузь знань 22 «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я»

(шифр і назва галузі)

спеціальність 226 «ФАРМАЦІЯ»

(код і найменування спеціальності)

2016 - 2017

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання		
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна		
	Спеціальність: 226 «Фармація»	Рік підготовки		
		1-й		
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Семестр		
			II-й	
		Лекції		
			2 год.	
		Практичні		
			6 год	
		Лабораторні		
		год.	год.	
		Самостійна робота		
			82 год	
		Індивідуальні завдання:		
			год.	
		Вид контролю:		
			Зараховано	

Компетентності та результати навчання

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.					
Загальні компетентності					
КЗ 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних питань.	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуацій.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за своєчасність прийнятих рішень.
КЗ 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх.	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
КЗ 6	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	Знати структуру та особливості професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за професійний розвиток з високим рівнем автономності.
КЗ 7.	Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.	Знати елементи виробничої та соціальної адаптації; фактори успішної адаптації до нового середовища.	Вміти формувати ефективну стратегію особистісної адаптації до нових умов.	Взаємодіяти з широким колом осіб (колеги, керівництво, фахівці з інших галузей) при виникненні нових ситуацій з елементами непередбачуваності.	Нести відповідальність за прийняття рішень.
КЗ 10.	Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісної взаємодії.	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.

		поведінки.	роботи.		
Спеціальні (фахові) компетентності					
КФ 1.	Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> • основні системи права і фармацевтичного законодавства; • принципи організації надання фармацевтичної допомоги населенню; • основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення; • права та етичні норми фармацевтичної діяльності. 	<ul style="list-style-type: none"> • Користуватись нормативно-правовими актами, що регламентують фармацевтичну діяльність в Україні та за кордоном; • формувати відносини з хворими та лікарями з метою виконання етичних критеріїв ВООЗ та принципів належної аптечної практики щодо просування лікарських засобів на ринку, мінімізації зловживання та невірної використання лікарських засобів. 	Формувати висновки та фахово застосовувати закони та нормативні документи	Нести відповідальність за якісне та своєчасне використання нормативних документів у професійній діяльності
КФ 11.	Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.	Знати: <ul style="list-style-type: none"> ▪ права та етичні норми взаємодії суб'єктів системи фармацевтичного забезпечення/ 			Нести відповідальність за забезпечення якісної фармацевтичної допомоги на рівні суб'єкта господарювання

КФ 20.	Здатність здійснювати консультування та фармацевтичну опіку під час вибору та відпуску безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу.	Знати: ▪ деонтологічні аспекти взаємовідносин провізор-хворий.			Нести відповідальність за здійснення фармацевтичної опіки при відпуску безрецептурних лікарських засобів
-----------	---	---	--	--	--

Інтегральні кінцеві програмні результати навчання, формулюванню яких сприяє дисципліна:

Здатність провізора розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі вивчення фармацевтичних дисциплін і наступній професійній фармацевтичній діяльності; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.

Результати навчання дисципліни:

1. Застосовувати знання з етики і деонтології фармації у професійній діяльності.
2. Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання; встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.
3. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.
4. Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів.
5. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.
6. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Програма з дисципліни «Етика і деонтологія у фармації» для студентів вищих медичних навчальних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації складена для спеціальності 226 «Фармація», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», для освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» із кваліфікацією «Магістр фармації».

Програма складена відповідно до навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» відповідної кваліфікації та спеціальності у вищих навчальних закладах МОЗ України з урахуванням стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня підготовки здобувачів вищої освіти, примірних навчальних планів і робочих навчальних планів, обговорених і затверджених на засіданні Вченої Ради ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України» 31.05.2016 Протокол №18 та введених в дію наказом ректора по університету № 225 від 01.06 2016 р.

ЕТИКА І ДЕОНТОЛОГІЯ У ФАРМАЦІЇ як навчальна дисципліна:

- a) базується на вивченні студентами історії медицини та фармації; філософії, соціології та психології;
- b) інтегрується з дисциплінами, що вивчаються відповідно до навчального плану: менеджмент та маркетинг у фармації, організація та економіка фармації, що передбачають викладання дисципліни з формуванням умінь застосовувати знання з етики та деонтології в процесі подальшого навчання, а також у професійній діяльності.

Термін вивчення навчальної дисципліни «Етика і деонтологія у фармації» здійснюється студентами на 1 курсі, I семестрі.

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТА навчальної дисципліни "Етика і деонтологія у фармації" впливає із цілей освітньої-професійної програми підготовки випускників вищого медичного навчального закладу та визначається змістом тих системних знань та умінь, котрими повинен оволодіти провізор-спеціаліст. Знання, які студенти отримують із навчальної дисципліни, є базовими для блоку дисциплін, що забезпечують природничо-наукову (блок ПН) і професійно-практичну (блок ПП) підготовку.

Вивчення дисципліни "Етика і деонтологія у фармації" формує систему знань з моралі, етики і деонтології у фармації та медицині, соціально-психологічних механізмів спілкування і взаємодії з пацієнтами, лікарями та колегами аптечного закладу.

У результаті вивчення дисципліни "Етика і деонтологія у фармації" студент повинен знати:

- Визначення етики, основні етапи її створення.
- Основні поняття професійної моральності та професійної етики.
- Історичні аспекти розвитку фармацевтичної етики і деонтології.
- Значення етики і деонтології в формуванні особистості фармацевта.
- Базові поняття етики підприємництва.
- Морально-етичний кодекс підприємця.
- Інтелектуальні джерела комунікативних бар'єрів.
- Стадії розвитку конфлікту.
- Умови виникнення конфлікту.

У результаті вивчення дисципліни "Етика і деонтологія у фармації" студент повинен вміти:

- Охарактеризувати сутність взаємовідношень провізор-хворий, провізор лікар, провізор-провізор, провізор-медичний представник (посередник), провізор-держава.
- Пояснити соціальне значення фармацевтичної етики і деонтології.
- Дотримуватися алгоритму спілкування з пацієнтами, лікарями та колегами аптечного закладу
- Розкрити суть етичних критеріїв просування лікарських препаратів на ринок.
- Охарактеризувати особливості поведінки у конфліктній ситуації.
- Навести приклади синтонної комунікативної поведінки.
- Охарактеризувати технології виходу з конфлікту.
- Назвати загальні етичні принципи і правила спілкування фахівців фармацевтичної галузі.
- розуміти особливості психологічного «портрету» пацієнтів, впливати на характер комунікацій для належного здійснення медичної та лікарської допомоги.

У результаті вивчення дисципліни "Етика і деонтологія у фармації" студент повинен оволодіти навичками:

- дотримання етичних принципів просування лікарських засобів, надання фармацевтичної інформації, належного спілкування з пацієнтами, колегами, лікарями; здійснення фармацевтичної опіки хворих.

Схвалено на засіданні кафедри медичної біоетики і деонтології
„ 23 ” червня 2016 року, протокол № 12

Завідувач кафедри, професор

Н. М. Волкова

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- А) лекції;
- Б) практичні заняття;
- В) самостійна робота студентів;
- Г) консультації.

Лекції охоплюють основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни, розкривають основні проблемні питання відповідних розділів дисципліни.

Семінарські заняття передбачають детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни з викладачем і формування вміння та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань та вирішення ситуаційних задач.

Самостійна робота студентів передбачає оволодіння студентом навчальним матеріалом, а саме самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, а також передбачає підготовку до усіх видів контролю. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Консультації (індивідуальні або групові) проводяться з метою допомоги студентам розібратись та роз'яснити складні для самостійного осмислення питання, вирішити складні проблеми, які виникли при самостійному опрацюванні навчального матеріалу при підготовці до практичного заняття, підсумкового заняття.

При вивченні дисципліни використовують адекватні методи навчання.

За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вирішення задач. За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ЕТИКА І ДЕОНТОЛОГІЯ У ФАРМАЦІЇ

Конкретні цілі:

- Охарактеризувати сутність взаємовідношень провізор-хворий, провізор лікар, провізор-провізор, провізор-медичний представник (посередник), провізор-держава.
- Пояснити соціальне значення фармацевтичної етики і деонтології.
- Дотримуватися алгоритму спілкування з пацієнтами, лікарями та колегами аптечного закладу
- Розкрити суть етичних критеріїв просування лікарських препаратів на ринок.
- Охарактеризувати особливості поведінки у конфліктній ситуації.
- Охарактеризувати технології виходу з конфлікту.
- Засвоїти загальні етичні принципи і правила спілкування фахівців фармацевтичної галузі.
- Розуміти особливості психологічного «портрету» пацієнтів, впливати на характер комунікацій для належного здійснення медичної та лікарської допомоги.

ТЕМА 1. Поняття і сутність моралі, етики, деонтології. Етичні принципи взаємовідносин суб'єктів фармації. .

Поняття і сутність моралі, етики, деонтології. Становлення фармацевтичної етики і деонтології. Основні принципи Етичного кодексу фармацевтів. Концепція фармацевтичної допомоги та її відмітні риси. Фармацевтична допомога та її основні підсистеми.

Зовнішній вигляд фармацевтичного працівника. Поводження фармацевтичного працівника. Психологічні вимоги до фармацевта.

Етика взаємостосунків провізора та хворого. Типи «проблемних» відвідувачів. Практичні рекомендації по роботі з конфліктними клієнтами. 11 "золотих" правил безконфліктної аптеки.

Етика і професійні відносини в аптечних колективах. Етичні аспекти взаємостосунків провізорів і медичних представників. Етична сторона взаємостосунків між суб'єктами фармації і державою.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Лекції	Практичні заняття/ семінарські заняття	Самостійна робота студента	ІРС
Поняття і сутність моралі, етики, деонтології. Етичні принципи взаємовідносин суб'єктів фармації.	2,0	6,0	82,0	-
ВСЬОГО ГОДИН:	2,0	6,0	82,0	-

7. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Номер лекції	Тема лекції	К-сть годин
1.	Поняття і сутність моралі, етики, деонтології. Етичні принципи взаємовідносин суб'єктів фармації. .	2
РАЗОМ:		2

8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Номер практичного заняття	Тема семінарського заняття	К-сть годин
1.	Поняття і сутність моралі, етики, деонтології. Етичні принципи взаємовідносин суб'єктів фармації.	6
РАЗОМ:		6

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

Номер теми	Тема	К-сть годин
1	Медична біоетика, деонтологія: предмет, мета і завдання. Етико-деонтологічні кодекси професії медичної сестри. Моральні якості медичного працівника.	12
2	Формування медичного колективу. Вплив колективу на виховання особистості. Взаємовідносини медичних працівників різних ланок.	12
3	Спілкування як взаємодія. Переговори як різновид ділового спілкування. Різновиди міжособистісних контактів	12
4	Роль розуміння і прийняття один одного у спілкуванні. Мистецтво спілкування в медичній практиці. Емпатія. Основи сестринської психотерапії	12
5	Конфліктне спілкування. Особливості спілкування людей з різними типами психологічної конституції. Основи психологічної корекції спілкування.	14
6	Спілкування у медичній практиці. Формування медичного колективу та його вплив на виховання особистості. Взаємовідносини медичних працівників різних ланок.	20
РАЗОМ:		80

11. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ РОБІТ РОБІТ – не передбачено

12. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ – не передбачено

13. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ – не передбачено

14. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ВНЕСЕНИХ У МАТРИКУЛИ
- не передбачено

15. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА (ІРС) – не передбачено

10. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

При оцінюванні студентів приділяється перевага стандартизованим методам контролю:

- тестування (усне, письмове);
- структуровані письмові роботи;
- контроль виконання практичної роботи;
- усне опитування;
- усна співбесіда.
- **Форми контролю:**
 - Попередній (вхідний) контроль слугує засобом виявлення наявного рівня знань студентів для використання їх викладачем на практичному занятті як орієнтування у складності матеріалу. Проводиться з метою оцінки міцності знань та з метою визначення ступеня сприйняття нового навчального матеріалу.
 - Поточний контроль – контроль самостійної роботи студентів щодо вивчення навчальних матеріалів. Здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок із метою перевірки підготовленості студента до заняття. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота студента щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.
 - Рубіжний (тематичний) контроль засвоєння розділу (підрозділу) відбувається по завершенню вивчення блоку відповідних тем шляхом тестування та/або усної співбесіди та/або виконання структурованих завдань. Тематичний контроль є показником якості вивчення тем розділів дисципліни та засвоєння студентами практичних навичок, а також пов'язаних із цим пізнавальних, методичних, психологічних і організаційних якостей студентів. Проводиться на спеціально відведеному – підсумковому – занятті.
 - Проміжний контроль - полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу на підставі виконання ним певних видів робіт на практичних (семінарських) заняттях за певний період. Проводиться у формі семестрового заліку на останньому практичному (семінарському) занятті в семестрі.
 - Підсумковий контроль здійснює контролюючу функцію, проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершених етапах. Проводиться у формі заліку, диференційованого заліку або іспиту з метою встановлення змісту знань студентів за обсягом, якістю та глибиною, а також вміннями застосувати їх у практичній діяльності. Під час підсумкового контролю враховуються результати складання здачі усіх видів навчальної роботи згідно із структурою робочої програми.
- **ПРИМІТКА:** Кафедра визначає форми контролю відповідно до навчального плану з дисципліни.

ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ ПО ЗАВЕРШЕННЮ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Формою підсумкового оцінювання з дисципліни «Етика і деонтологія у фармації» є залік. Підсумкова оцінка базується на результатах оцінювання поточної діяльності та виражається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано». Для проведення ранжування і виставлення оцінки ECTS середній бал поточної успішності з дисципліни конвертується з 12-бальної у 200-бальну шкалу.

Переведення оцінок за поточну успішність з 12-ти бальної шкали у 200-ті бальну шкалу здійснюється наступним чином:

12- баль на	200- баль на
4	116
4,1	117
4,2	118
4,3	119
4,4	120
4,5	121
4,6	122
4,7	123
4,8	124
4,9	125
5	126
5,1	127
5,2	128
5,3	129
5,4	130
5,5	131
5,6	132
5,7	133
5,8	134
5,9	135
6	137
6,1	138
6,2	139
6,3	140
6,4	141

6,5	142
6,6	143
6,7	144
6,8	145
6,9	146
7	147
7,1	148
7,2	149
7,3	150
7,4	151
7,5	152
7,6	153
7,7	154
7,8	155
7,9	156
8	158
8,1	159
8,2	160
8,3	161
8,4	162
8,5	163
8,6	164
8,7	165
8,8	166
8,9	167
9	168
9,1	169
9,2	170

9,3	171
9,4	172
9,5	173
9,6	174
9,7	175
9,8	176
9,9	177
10	179
10,1	180
10,2	181
10,3	182
10,4	183
10,5	184
10,6	185
10,7	186
10,8	187
10,9	188
11	189
11,1	190
11,2	191
11,3	192
11,4	193
11,5	194
11,6	195
11,7	196
11,8	197
11,9	198
12	200

Схвалено на засіданні кафедри медичної біоетики і деонтології
„23” червня 2016 року, протокол № 12

Завідувач кафедри, професор

Н. М. Волкова

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

Оцінювання поточної успішності проводиться за дванадцятибальною рейтинговою шкалою.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
I. Початковий	1	Зміст навчального матеріалу не розкрито; допущені грубі помилки у визначенні понять, при використанні термінології;
	2	Зміст навчальний матеріал розкритий фрагментарно; наведені елементарні приклади та ознаки процесів; допущені грубі помилки у визначенні понять, при використанні термінології;
	3	Зміст навчальний матеріал розкритий фрагментарно; фрагментарно охарактеризовано окремі процеси і поняття біоетики; допущені помилки у визначенні понять при використанні термінології.
II. Середній	4	Розкрито основний зміст навчального матеріалу, але його викладено фрагментарно, дано визначення окремих понять і процесів біоетики; допущені помилки та неточності при використанні наукової термінології, визначення понять.
	5	Розкрито основний зміст навчального матеріалу, але його викладено фрагментарно, не завжди послідовно; дано визначення окремих понять і процесів біоетики; охарактеризовано загальні механізми процесів біоетики; допущені помилки та неточності при використанні наукової термінології, визначення понять, не зроблені висновки;
	6	Розкрито основний зміст навчального матеріалу, але його викладено фрагментарно, не завжди послідовно; наведені прості приклади; визначення понять недостатньо чіткі, не використані як докази висновки та узагальнення зі спостережень, зроблені висновки не відповідають змісту завдання.
III. Достатній	7	Розкрито основний зміст навчального матеріалу; розкрита суть процесів біоетики; визначення понять біоетики неповні; допущені незначні порушення послідовності викладу, неточності при використанні наукових термінів; зроблені неповні висновки.
	8	Розкрито основний зміст навчального матеріалу; визначення понять біоетики неповні, допущені незначні порушення послідовності викладу, незначні неточності при використанні наукових термінів; нечітко сформульовані висновки.
	9	Розкрито основний зміст навчального матеріалу; визначення понять повні; допущені незначні порушення послідовності викладу, незначні неточності при використанні наукових термінів біоетики; чітко сформульовані висновки, використані матеріали лекцій.
IV. Високий	10	Повністю розкрито зміст матеріалу в обсязі навчальної програми; проаналізовано і розкрита суть процесів і понять біоетики; встановлені причинно-наслідкові зв'язки; логічно побудовані висновки; використані матеріали лекцій.
	11	Повністю розкрито зміст матеріалу в обсязі навчальної програми; оцінені механізми процесів біоетики; обґрунтовані

		зроблені висновки; використані матеріали додаткової літератури, матеріали до СРС.
	12	Повністю розкрито зміст матеріалу в обсязі навчальної програми; охарактеризовано різноманітні механізми процесів, положень і понять біоетики; чітко і правильно дано визначення і розкрито зміст понять, правильно застосовані наукові терміни біоетики; показано вміння вирішувати проблемні завдання; будувати обґрунтовані висновки; відповідь повного і може сягати за межі даної завдання, але пов'язана з ним; використані матеріали додаткової літератури, методичні матеріали, які розміщені на Web - сторінках кафедри.

Схвалено на засіданні кафедри медичної біоетики і деонтології
„ 23 ” червня 2016 року, протокол № 12

Завідувач кафедри, професор

Н. М. Волкова

ПРИМІТКА: Кафедра визначає критерії оцінювання відповідно до змісту робочої програми з дисципліни. Даний документ має бути представлений на інформаційному стенді кафедри

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Бали	Критерії оцінювання
0	Виставляється, коли студент виявляє повне незнання змісту виконання роботи.
1 - 3	Виставляється, коли студент частково виявляє знання змісту виконання роботи.
4 - 6	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується у методиці виконання роботи, виконав її в неповному обсязі, допускаючи грубі помилки.
7 - 9	Виставляється студенту, коли він самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10 - 12	Виставляється, коли студент самостійно, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.

Примітка: за недооформлені протоколи практичних занять з дисципліни від загальної кількості балів за практичне завдання віднімається 3,0 бали.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли студент не розкриває зміст навчального матеріалу.
2	Виставляється студенту, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань.
3	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології.
4	Виставляється, коли студент орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання.
5	Виставляється студенту, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення.
6	Виставляється студенту, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення біологічних понять недостатні, характеризує загальні ознаки біологічних об'єктів.
7	Виставляється студенту у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та біологічних термінів, нечітко формулює висновки.
8	Виставляється у випадку, коли студент розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки.
9	Виставляється студенту, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення біологічних понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення.
10	Виставляється у тих випадках, коли студент виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть біологічних явищ і процесів; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки.
11	Виставляється студенту, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу

	студента.
12	Виставляється студенту, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання з проявом вміння характеризувати різноманітні біологічні явища та процеси; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст наукових термінів і понять.

19. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

БАЗОВА (ОСНОВНА):

1. Конспект лекцій.
2. Грандо А.А. Лікарська етика і медична деонтологія.- 2-е видавництво, переробл. і доп.-К.: Вища шк., 1988. - 192с.
3. Матвеев В.Р. Основи медичної психології, етики і деонтології. - М.: Медицина, 1984. - 176 с.
4. Мнушко З.Н., Дихтярева Н.М., Чернобровая Н.В. и др. Фармацевтическая этика и деонтология. Тексты лекций. – Х.: Из-во НФАУ: Золотые страницы, 2002.- С. 60 – 75.
5. Належні практики у фармації: практикум для студ. вищих мед. навч. закладів / Гудзь Н. І., Калинюк Т. Г., Білоус С. Б., Сметаніна К. І. ; за ред. Т. Г. Калинюка. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 368 с.
6. Можеловский Н.Н. Перспективы самолечения// Еженедельник Аптека. – 2003. - №11. – С. 7 - 9.
6. Назар П.С., Віленський Ю.П. Основи медичної етики. - К.: „ Здоров'я ". - 2002. – 341 с.

ДОПОМІЖНА:

1. Вітенко І.С. Загальна та медична психологія. – Київ : Здоров'я, 1994 –296 с.
2. Філоненко М. М. Психологія спілкування. – К: Центр учбової літератури, 2008.- 224с.
3. Кайдалова Л.Г., Пляка Л.В. Психологія спілкування: навчальний посібник.- Х.: НФаУ, 2011.- 132с.
4. Пашкова А.В. Практикум по психологи общения: Упражнения и задачи. – М., 2008. 20 с.
5. Верхован П.Х. Современное предпринимательство: этика и успех // Человек и труд. – 1994. - №5. – С. 119-124.